

ಅಗಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಾಗವತ ನಂಸ್ಕರಣ ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಲಿಕೆ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ : ಎಚ್.ಬಿ.ಎಲ್.ರಾವ್

ಸಂಪಾದಕ : ಪಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಫಟಕ

ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಕಾಳಗ

ಪಾತ್ರ ಪರಿಚಯ

1. ದೇವೇಂದ್ರ
2. ಸುಂದ
3. ಉಪಸುಂದ
4. ಬ್ರಹ್ಮ
5. ತಿರೋತ್ತಮ

ಸುಂದೋಪಸುಂದರ ಕಾಳಗ

ಭೈರವಿ : ಝಂಪೆ

ಧರಣಪಾಲಕ ಕೇಳು | ಸುರಪಾಲ ನಾಕದೊಳು | ನೆರಹಿಸುತ ಸುಮನಸರ | ಮರೆಯಿ
ವಿಭವದೊಳು || ೧ || ವರುಣ ವಾಯುಕುಬೇರ | ನಿರುತಿ ಮೊದಲಾದವರ | ನೆರವಿಯಲಿ ನುಡಿದ
ಮನ | ದಿರವನೀ ತರದಿ || ೨ || ಕೇಳಿದಿರೆ ಸುಮನಸರು | ನೀಲವರ್ಣನ ದಯದಿ | ಮೇಲು
ಸುರಪದವೆಮ್ಮ | ಪಾಲಿಗಾಯ್ತೆ || ೩ || ಆದರಾ ಖಳರು ದಾ | ಯಾದ್ಯ ಮತ್ಸರದಿಂದ |
ಭಾದಿಸುವರೆಮ್ಮುವನು | ಹಾದಿಯೇನಿದಕೆ || ೪ ||

ಭೈರವಿ : ಅಪ್ಪ

ಸುರಪಾಲ ಲಾಲಿಸಯ್ಯ | ದಾನವರ ಸಂ | ಗರಕುಂಟೆ ಭಯವು ಜೇಯ | ದುರುಳರು ನಾಕಕ್ಕೆ
| ತರಲು ಸಂಗ್ರಾಮದಿ | ತರಿದಿಕ್ಕುವವು ನಿಶ್ಚಯ || ೧ || ಸುರಧೇನು ಕಲ್ಪತರು | ಮುಂತಾಗಿಹ | ವರ
ವಸ್ತುಗಳ ಖೊಳರು || ಮರುಳರಂತಿಚ್ಚಿಸಿ | ಧುರಕ್ಕೆದಿ ನಮ್ಮಲಿ | ಹರಣ ನೀಗಾಡುವರು || ೨ ||
ಸುಧೆಯನು ಸೇವಿಸಿರೆ | ದೈತ್ಯೇಯರ | ಕದನಕಂಜುವ ಭಟರ || ಪದುಮನಾಭನ ದ | ಯದಲಿ
ಖೊಳರನು ಯಮ | ಸದನಕ್ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡೆವು || ೩ ||

ಮಧ್ಯಮಾವತಿ : ಏಕ

ಬಲುತೋಷವಾಂತ ನಾ ನೀವೆಂಧ ನುಡಿಗೆ | ಕಲಿಗಳು ನಿಶ್ಚಯ ಸಂಗರದೊಳಗೆ || ಖಳರ
ಭೀತಿಯು ನಮಗೆಳಿಂತಿಲ್ಲ | ಪದುಮನಾಭನ ದಯದೊಳಗೆ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ || ೧ ||

ಭಾಮಿನಿ : ಅರ್ಧ

ಪೃಥ್ವಿಪತಿ ನೀ ಲಾಲಿಸಾದರೆ | ಇತ್ತ ಶೋಣಿತದಲಿ ನಿಕುಂಭನ | ಪುತ್ರರಾ ಸುಂದೋಪಸುಂದರು
ಅಧಿಕ ಗರ್ವದಲಿ ||

ಮಾರವಿ : ಏಕ

ಅನುಜನೆ ಲಾಲಿಸಿ ಕೇಳಿ ಧರೆಯಲಿ | ಘನತರ ವಿಕ್ರಮದಿ || ಮನುಜರನೆಲ್ಲರ ಸೋಲಿಸಿ
ಸಮರದಿ | ಮಣಿಸಿದವಿಂದಿನಲಿ || ೧ || ಅಣ್ಣನೆ ನಿನ್ನಯ ನುಡಿದಿಟ್ಟ ಬರೆ ಮು | ಕೃಣ್ಣ ಸಹಿತ ಧುರಕ್ಕೆ
|| ಗಣ್ಣಕ್ಕೆ ತರವೈಮೂಜಗದೊಳುಯಿದ | ನಿನ್ನೊಳ್ಳೊರೆಯುವದ್ಯಾಕೆ || ೨ || ಸರಿ ನುಡಿಯಾದರು
ಪೇಳುವೆ ಪಿಂದಕೆ | ಧುರದೊಳು ಮಮ ಪಿತನ || ಶಿರವರಿದಿಹ ಸುರಪಾಲನ ತರಿಯಲು |

ತರಳಲುಬೇಕನ್ನು || ೨ || ಗೆಲಬಹುದಾದರು ಸುರಪನ ಪಕ್ಕದಿ | ಜಲಧಿಶಯನ ಬಂದು || ಕೊಲುಪನು
ಯತ್ನದಿ ವಿಧಿಯನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ | ಬಳಿಕ ವರವ ಪಡೆದು || ೩ ||

ಸಾಂಗತ್ಯ : ರೂಪಕ

ಮಿಂದು ಸಲಿಲದಲಿ ಶೋಧಿಸಿ ಸುಸ್ಥಳ | ಒಂದೆ ಮನದೊಳವರು || ಘೊಂದಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿಯು
ನಾಸಾಗ್ರದೊಳಗರ | ವಿಂದಭವನ ಖಳರು || ೧ ||

ನವರೋಜು : ಏಕ

ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾದುದು ಮನಕೆ | ತವ | ಸೃಷ್ಟಿತೆಯಾದೀ ತಪಕೆ || ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಮನ |
ದಿಚ್ಚಿಯನೆನ್ನೊಳು | ನಿಶ್ಚಯವಿದೊ ನಾ | ನೀ ಕ್ಷಣ ಕೊಡುವನು || ೧ ||

ಕೇದಾರಗೌಳ : ಝಂಪೆ

ಹರಿತನಯ ಲಾಲಿಸಯ್ಯ | ನಿನ್ನೊಡನೆ | ಅರಿಕೆಗೈಯುವವು ಜೇಯ || ಧರೆ ಮೂರರೊಳು
ನಮ್ಮನೂ | ಸೋಲಿಸದೆ | ಭರಿತ ವರವೀವುದಿನ್ನು || ೧ || ಹರಿಹರರು ನೀಪು ಸಹಿತಾ | ಯೋನಿಜ
ರೋಳ್ | ಮರಣ ನಮಗಿಲ್ಲವೆನುತ | ಚರಂಜೀವಿಯಾಗಿ ನಾವು | ಇರುವಂತೆ | ವರ ಕೊಡುವುದಯ್ಯ
ನೀವು || ೨ ||

ಭಾಮಿನಿ

ಇಂತೆನಲು ಕೇಳುತ್ತ ವಾಣೀ | ಕಾಂತನೆಂದನು ಸಕಲ ಸುರನರ | ತಿಂಥಿಣಿಯ ಗೆಲುವಂಥ
ವರಗಳ ನೀವೆ ಧರಣಿಯಲಿ || ಮುಂತೆಯೇರ್ವರು ಬೇಡ ಭಾವಗ | ಕಾಂತು ನೀವೇ ಧುರವೈದರೆ |
ಅಂತ್ಯಕಾಲವು ನಿಮಗೆನುತ ವಿಧಿಗಮಿಸೆ ಸಂತಸದಿ || ೧ ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ : ತ್ರಿವೃದ್ಧಿ

ವಾಣೀರಮಣನ ವರವ ಸಾಧಿಸಿ | ದಾನವರು ಸಂತಸದಿ ನಲಿದರು | ಚೋಣಿಯಲಿ ಲೆಕ್ಕಿಪವ
ನಾವ್ ಗೀ | ವಾಣೀಕುಲವ || ೧ || ಅಗ್ರಜಾನುಜರಾಗಿ ನಾವು ರ | ಸಾಗ್ರ ಕೊಡಗುವುದುಂಟಿ
ವಿಧಿಯ ಅ | ನುಗ್ರಹವು ಲೇಸಾಯ್ತು ತ್ರಿಜಗವ | ನುಗ್ಗಿರಿದೆ || ೨ || ಉಳಿದ ನಾಕವನೇರಿ ಸುರಪನ
| ಗಲಿದು ಸಮರದಿ ದಿವಿಜಲೋಕವ | ನಲವಿನಿಂ ವಶಗೈವುದೆನುತಲೆ | ಬಳಿಕ ಖಳರು || ೩ ||

(ದೇವೇಂದ್ರನ ಸೋಲು)

ಮಧ್ಯಮಾವತಿ : ರೂಪಕ

ಮಂದಮತಿಗಳಾದ ಸುಂದೋಪಸುಂದರು | ಚಂದದಿ ಮರಯುತಲಿರಲು || ನೊಂದು
ಮನದಿ ಸುರವ್ಯಂದವನೊಡಗೊಳು | ತಂದು ಪುರಂದರ ತಾನು || ೧ || (ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ದೂರು)

ಕಾಪಿ : ಅಷ್ಟ

ಪೊರೆಯಬೇಕೆಲೆ ವಾಣನಾಥ | ಅವ | ಧರಿಸು ನೀ ಕಮಲಸಂಜಾತ || ದನುಜರಟ್ಟುಳಿಯನ್ನು
| ಒರೆಯುವದಿನ್ನೇನು | ಧರೆಯಂತು ಹೊರುವಳೊ | ಹರನೋರ್ವ ಬಲ್ಲನು || ೧ ||
ಸುಂದೋಪಸುಂದರೆಂಬವರು | ಖಳ | ರೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿಬಲ್ಲಿದರು || ಬಂದಮ್ಮ ನಾಕದಿ | ಇಂದು
ಸಂಗರ ದೊಳು | ಹೊಂದಲು ಜಯವನು | ನೊಂದೆವಾವೆಲೆ ದೇವ || ೨ ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ : ತ್ರಿವೃಡೆ

ಎನುತ ಕಂಬನಿದುಂಬಿ ಮರುಗುವ | ಅನಿಮಿಷೇಂದ್ರನ ಪಿಡಿದು ತಳ್ಳಿಸಿ | ವನಜಸಂಭವನೆಂದ
ಮರುಗದಿ | ರಿಂತು ನೀವು || ೧ || ಮರುಳರೆಸಗಿದ ತಪಕೆ ಮೆಚ್ಚುತ | ವರವನಿತ್ತಿ ಹೆನ್ನೆ ಸೃಷ್ಟಿಯೊ |
ಳಿರುವ ಜೀವರೋ ನಿಮಗೆ ಮರಣವು | ದೊರಕದೆಂದು || ೨ || ಧುರವನೆಸಗಲು ಮಡಿವಿರನ್ನುತ |
ಲಿರಿಯೆ ಯತ್ನದಿ ಮರುಳರಿವರು || ಉರುತರದಿ ಸಂಗ್ರಾಮಗೈಯುವ | ತೆರನಗೈವ || ೩ || ಹೆಣ್ಣು
ಹೊನ್ನಣ್ಣುಗಳಿಗಾಗಿಯೆ | ಇನ್ನು ಕಾದಲು ಖೋಳರಿವರು || ಕನ್ನೆಯೋರ್ವಳ ಸೃಜಿಸೆ ಬೇಗದೊ |
ಳಿನ್ನು ನಾನು || ೪ || ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಿಗಿಹ ಅಂದವನು ತಿಲ | ದಪ್ಪು ತೆಗೆಯುತ ಕನ್ನೆಯೋರ್ವಳ |
ಇಷ್ಟದಿಂ ಸೃಜಿಸಿದನು ತಾ ಪರ | ಮೇಷ್ಠಿಯೆಂದು || ೫ ||

ಮಧುಮಾಧವಿ : ಏಕ

ಲೋಕ ಮೋಹನೆಯು ಅ | ನೇಕ ವಿಧದಿ ಮಣಿ | ದಾ ಕಮಲಜನದಿಗಧಿಕ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ||
ಯಾಕೆನ್ನ ಸೃಜಿಸಿದೆ | ನೀ ಕರುಣೆಯೊಳೊರ ಯಾಕಾರ್ಯಗೈದಪೆನೆನಲು || ೧ || M1

ಸಾಂಗತ್ಯ : ರೂಪಕ

ವನಿತತಿಲೋತ್ತಮೆ | ಯೆನ್ನುವ ಪೆಸರಿನಿಂದ | ದನುಜರಾ ಸುಂದೋಪಸುಂದ || ರೆನುವರ
ಮೋಹಿಸಿ | ಮನಕಲಕುತ ಧುರ | ವನುಗೈವ ತೆರವನು ಮಾಡು || ೧ || ಅನುಮಾನವೇಕೆನ್ನು |
ವನಜಸಂಭವ ನಿನ್ನ | ಮನದಿಪ್ಪದಂತೆ ಗೈಯುವನು || ಎನಗಪ್ಪಣೆಯ ಕೊಡು | ಯೆನಲಾಗ |
ವಿಧಿಯಂದು | ವನಿತೆಯ ಪರಸುತ್ತ ಕಳುಹಿ || ೨ ||

ಸುರುಟಿ : ಏಕ

ವಿಧಿಯಡಿಗೊಂದಿಸುತಾ | ಬೇಗದಿ | ಸುದತಿ ಬಂದಳು ನಗುತಾ || ಮದಮುಖಲಿಪ್ಪ |
ರದನಾ ಪರಿಕಪೆ | ಮುದದೊಳಗೆನ್ನುತ | ಚದುರೆಯು ಬರುತ್ತಿರೆ || ೧ || ಪರಿಕುತದಬಲವಾ | ಮೋಹದ
| ಶರವಸೆಯುತ ಬರುವಾ || ವರ ವಿಟರೆಲ್ಲರು | ತರುಣಿಯನೀಕ್ಷಿಸಿ | ತರಹರಿಸುತ್ತಿರೆ | ಧರಗೈ ತಂದಳು
|| ೨ || ಸಾರುತ ಶೋಣಿತವ | ನಾರಿಯು | ಸೇರುತ ಉಪವನವ | ಬೀರುತ ಸೌರಭ | ಚಾರು ವಿಸೋದದಿ
| ನೀರಜಮುಖಿ ತಾ | ಪಾಡುತಲಿರ್ದಳು || ೩ ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ : ತ್ರಿವೃಡೆ

ಒಂದು ದಿನ ಸುಂದೋಪಸುಂದರು | ಹೊಂದಿರುವ ಜೇಸರವ ಕಳೆಯುವ | ಡೆಂದು
ಬೇಟೆಯನಾಡ ಬೇಕೆನು | ತಂದು ಭರದಿ || ೧ || ಕರದಿ ಧನುಶರಗಳನು ಧರಿಸುತ | ಬ್ಬರಿಸುತಲೆ ಬಲು
ಬೇಡ ಪಡೆಯನು | ನೆರಹಿಸುತ ಸಂಗ್ರಾಮಧೀರರು | ಪೊರಟರಂದು || ೨ ||

ಭಾಮಿನಿ

ತರಿದು ಮೃಗ ಸಂಕುಲವ ದೃತ್ಯರು | ಹರುಷಮಿಗೆ ಬೇಡರನು ಕಳುಹುತ | ಭರಿತ ಶ್ರಮವನು
ಕಳೆಯೆ ಬರಲುದ್ಯಾನದೇಗಾಗಿ | ತರುಣಿ ಪಾಡುವ ಗಾಯನವ ಕೇ | ಕ್ಷರರ ಚೋದಿಗವನುತ ದೃತ್ಯರು
| ಹರಿತರಲು ಕಂಡಾಗ ಮಾನಿನಿಯನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿದಿ || ೧ ||

ಆರಭಿ : ಅಷ್ಟ

ಅರರೆ ಯಾರಿವಳು ಮೋಹಿನಿ ರನ್ನೆ | ನೋಡೆ | ಸ್ಮರನರಗೀತೆಯ ಪೋಲುವ ಕನ್ನೆ ||
ಸರಸಿಜವದನೆ ಹರಿಣನೇತ್ರ | ಚೆಲ್ಲ | ತರುಣಿಯು ಕುಸುಮ ಕೋಮಲಗಾತ್ರ || ೧ || ಕಮಲಜ ತನ್ನ
ಕೌಶಲವನ್ನು | ತೋರಿ || ಕ್ರಮದಂತೆ ಸೃಜಿಸಿದನಿವಳನ್ನು || ಸುಮಶರ ಕೊಲುವ ನಮ್ಮವನೆಂದು |
ಪೋಗಿ | ಭ್ರಮೆ ಯಾಂತು ನುಡಿಸಿದರವರಂದು || ೨ ||

ಸುರುಟಿ : ಏಕ

ಸುಂದರಿ ಕುಸುಮಾಂಗಿ | ಸ್ಮರಸತಿ | ಯಂದದ ವಿಮಲಾಂಗಿ || ಬಂದಿಹುದೇನೀ |
ಗಿಂದುದ್ಯಾನಿಕೆ | ಚಂದದೊಳೆಲ್ಲವ | ಕುಂದರದನೆ ನುಡಿ || ೧ || ಪಡದಿಹ ಪಿತನ್ಯಾರು | ನಿನ್ನಯ |
ಪೊಡವಿ ಯಾವುದುಸಿರು || ಕುದುವಿಲ್ಲನ ಶರ | ಸುದುತಿದೆ ತನುವನು | ಜಡಜಾಂಬಕಿ ಕೇ |
ಕೊಡಗೊಡಮ್ಮನು || ೨ || ತಂದತಾಯ್ನಳನ್ನು | ಅರಿಯೆ ವ | ಸುಂಧರೆಯೊಳಗಿನ್ನು ||
ಚಂದದೊಳೆನ್ನನು | ಬಂಧುಗಳ ಪೊರೆದಿರೆ | ಬಂದುದು ಪ್ರಾಯವು | ನೊಂದನಾ ವಿರಹದಿ || ೩ ||

ಎಂದ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ | ಪೇಳಿದ | ರಂದು ಮುದವ ತಾಳಿ || ಸುಂದರಿ ಹೇ ಸುಮ | ಗಂಧಿ ಕೇಳಿಮ್ಮನು
 | ಚಂದದಿ ವರಿಸೆಲೆ | ಚಂದಿರ ವದನೆ || ೪ || ಸುಂದನು ಬಲು ಭಟನು | ಕೇಳುಪ | ಸುಂದನು
 ವಿಕ್ರಮನು || ಕುಂದರದನೆ ಸುಖ | ಹೊಂದಲು ಬಾರಲೆ | ಬೆಂದೆವು ಸ್ಮರಹತಿ | ಯಿಂದ ಶುಭಾಂಗಿಯಿ
 || ೫ || ಧರೆ ಮೂರನು ಗೆಲ್ಲ | ಒರ್ವನ | ವರಿಸುವೆನದು | ಸಿದ್ಧ || ಅರಿಯೆನು ನಿಮ್ಮಲಿ | ನೆರೆ
 ವಿಕ್ರಮಿಯಾ | ರೂರವುದುಯೆನ್ನಲಿ | ಕರುಣೆಯ ತೋರುತ || ೬ ||

ಮಾರವಿ : ಏಕ

ಎಂದಾ ವಚನಕೆ ಸುಂದನು ಪೇಳಿದ | ಚಂದಿರಮುಖ ಕೇಳಿ || ಹಿಂದೆ ಗೆಲಿದೆ ಸುರ | ವೃಂದವ
 ಸಮರದಿ | ಕುಂದರದನೆ ಬಾಲೆ || ೧ || ಒಡನುಪಸುಂದನು ನುಡಿದನು ಅಣ್ಣನ | ನುಡಿಯದು ದಿಟವಲ್ಲ
 || ಪೊಡವಿ ಮೂರ ಕೇಳಿ ಜಡಜಾಂಬಕಿ ದೆಸೆ | ಗೆಡಿಸಿ ಗೆಲಿದ ಮಲ್ಲ || ೨ || ಅರಿಯುವೆ ನೆಂತಿದ | ಧರೆ
 ಮೂರನು ಗೆ | ಲ್ಲಿರುವನಾವನೆನುತ || ವಿರಚಿಸೆ ಕಾಳಗ | ವರಿಯುವೆ ನಿಮ್ಮೊಳು | ವರನಾರನಗೆನುತ
 || ೩ ||

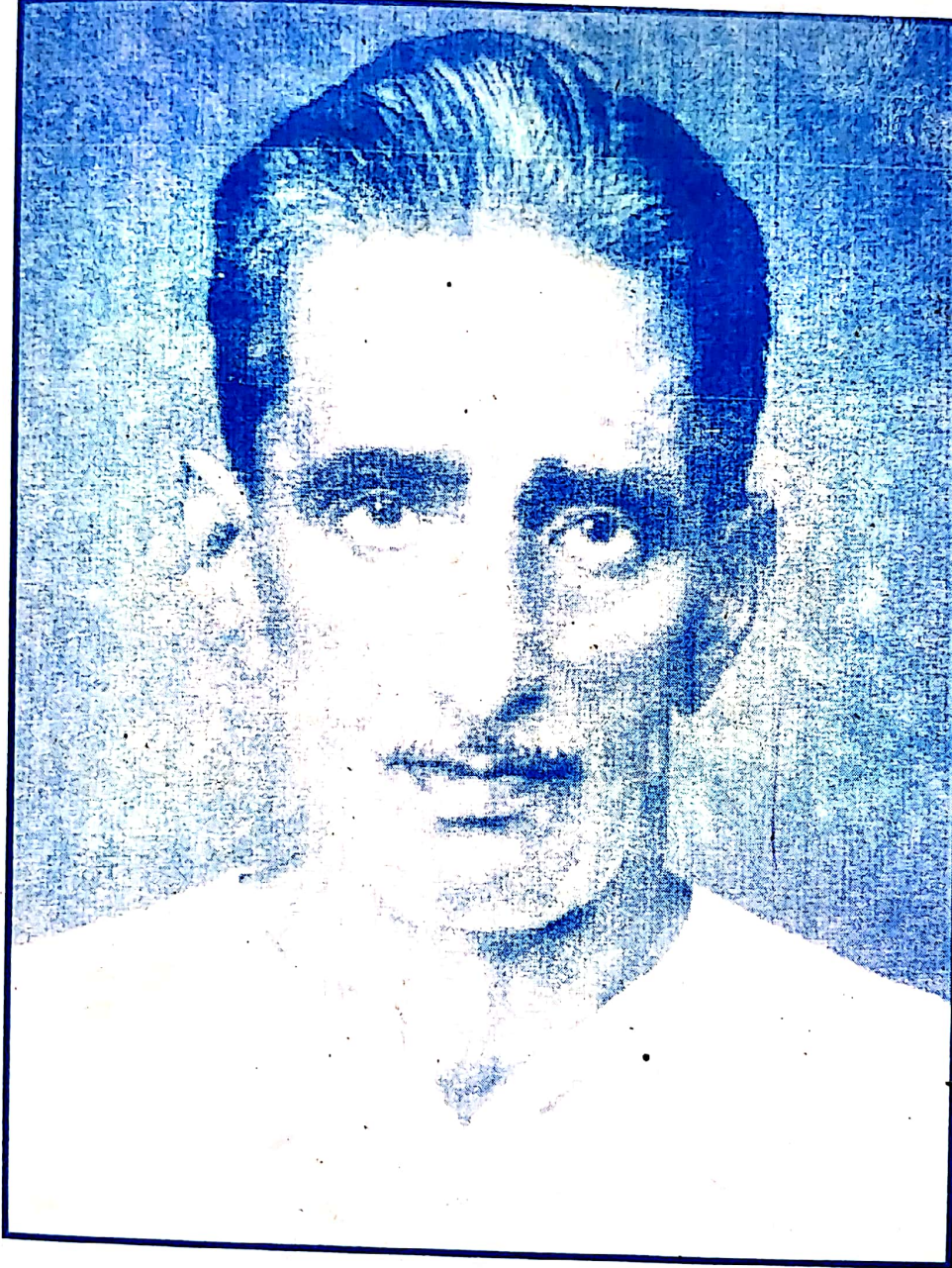
ಭೈರವಿ : ಏಕ

ಎಂದನೆ ಕೋಪದಿ ಸುಂದ | ಉಪ | ಸುಂದನ ನೋಡುತಲೆಂದಾ || ಇಂದ್ರಾದ್ಯಮರ
 ಗೆಲಿದಾ | ಭಟ | ನಿಂದಾನರಿಯಾ ಮದಾಂಧ || ೧ || ಬಿಡು ಬಿಡು ಬಡಿವಾರವನು || ಸುರ | ರೊಡೆಯನ
 ಗೆಲ್ಲ ವಿಕ್ರಮನು || ಪೊಡವಿಯೊಳಾನಿದ ತಿಳಿದು | ನೀ | ನಡೆವುದು ಈಕೆಯ ತೊರೆದು || ೨ ||
 ನುಡಿಯದಿರೆಲೊ ಬ್ಯಾ ಮುಚ್ಚು | ಈ | ಹುಡುಗಿಯ ಕಾಮದ ಹುಚ್ಚು || ಕೆಡಿಸಿದ ಕಾರಣ ಮನವ |
 ನೀ | ಪೊಡವಿಯೊಳೆಂಬೆ ಕಪಟವ || ೩ || ಕಿರಿಯನು ನೀನೆಂದೆನುತಾ | ನಾ | ನೊರೆದಿಹೆ ನೀತಿಯ
 ಮಾತ || ತರುಣಿಯ ಬಯಕೆಯ ತೊರೆದು | ನೀ | ಹರಣವನುಳಿಸಿಕೊಯಿಂದು || ೪ ||

ಭಾಮಿನಿ : ಅರ್ಧ

ತರುಣಿಮೋಹದಿ ದೈತ್ಯರೀವರು | ಧುರವನೆಸಗುತ ಹರಣನೀಗಲು | ಸುರರು ಘೇಯೆಂದೆನುತ
 ಪೂಮಳಿಗರೆದರಾಗ || ೧ ||

ಅಗಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಾಗವತ ಸಂಸ್ಕರಣ ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಲಿಕೆ

● ಪ್ರಕಾಶಕರು ●
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಫಟಕ